

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
_____ dos. Zaur Məmmədov
_____ "_____" _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050118-Təhsildə sosial-psixoloji xidmət

Fakültə: Filologiya və ibtidai təhsil

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: *S/f Etnopsixologiya*

Fənn proqramı: *BDU-nun Sosial elmlər və psixologiya kafedrasının 1 saylı 02 oktyabr 2016-cı il tarixli iclas protokolu ilə təsdiq edilmişdir.*

Kodu: IPFS-B04

Tədris ili: IV (2025-2026) Semestr: VII

Tədris yükü: Ümumi-240 saat; Auditoriya saati- 75 (45 saat mühazirə, 30 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 8 kredit

II Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: Ph.D.dos. L.Ə. Verdiyeva

E-mail ünvanı: leman.verdiyeva@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə. Məmmədov küçəsi 19, 2 saylı tədris korpusu

III Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas:

1. Bayramov Ə.S. Etnik psixologiya. Bakı:2001
2. Əlizadə Ə.Ə. Etnik psixologiyaya giriş. Bakı:2004
3. Əliyev R. Etnopsixologiya: qloballaşma və millilik. Bakı:2007
4. Əliyev R. Şəxsiyyət və onun formalaşmasının etno-psixoloji əsasları. Bakı:2000
5. Стефаненко Т.Г. Этнопсихология. М.: 1999
6. Əfəndiyev M, Səadət Məcidqızı. Şəxsiyyət- mədəniyyət sistemi: sosial-fəlsəfi təhlil. Bakı.2008
7. Əzimov K.A, Həsənov . R.M. Sosiologiya. Bakı. 2003.
8. Абдулатитов Р.Т. Человек. Нация. Общество. М..1992

Əlavə:

1. Тайлор Э. Первобытная культура. М., 1989. С.81
2. Сорокин П. Социальная и культурная динамика. М., 2000, т.1.с.3
3. Коган Л.Н. Социология культуры. Екатеринбург. 1992. С.9-12 Abbasova Q.Y. Elmin və təhsilin sosiologiyası. Bakı 2002
4. Əzimov K.A., Həsənov R.M. Sosioloqiya Bakı, 2003
5. Vahidov F., Ağayev T. Sosioloqiya. Bakı, 2008
6. Vadigar T. Demokratik cəmiyyətin milli-mənəvi dəyərləri. Bakı, 2002

IV Prerekvizitlər: Fənnin tədrisindən öncə hər hansı fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V Korekvizitlər: Fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda digər fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi:

Etnopsixologiya fənninin tədris kursu "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət fənləri" kafedrası nəzdində pedaqoji yönümlü ixtisasın tədris planı çərçivəsində işlənmişdir. Tədris planına uyğun olaraq bu kurs bakalavr səviyyəsinin tələbələri üçün müstəqil fənn kimi tədris olunur. Kursun tədrisi IV tədris ilinin VII semestrində 75 saat həcmində (45 s. mühazirə, 30 s. seminar)

Kursun tədrisində ilk növbədə etnopsixologiyanın mövzusu, vəzifələri, əsas problemləri, ayrı-ayrı bölmələri barədə izahlar verilir. Etnik psixoloji problemləri, mədəni dəyərləri nəzərdə tutulur, mədəniyyət proseslərinin assimilyasiyası, mədəniyyətin konfigurasiyası, Azərbaycanın maddi mədəniyyət tarixi barədə müvafiq biliklər tələbələrə çatdırılır. Tələbələr etnopsixologiya fənnini öyrənməklə dünya mədəniyyətini, mədəniyyətin əsas strukturlarını, əxlaqi siyasi mədəniyyəti və onun mahiyyəti haqqında zəruri biliklərə yiyələnəcəklər.

VII Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərinədən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladıqı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək.

X Təqvim-mövzu planı: Auditoriya saati-75 saat (45 saat mühazirə, 30 sat seminar)

№	Keçirilən mövzuların məzmunu	Müh.	Sem.	Tarix
1	Mövzu. Etnopsixologiyanın bir elm kimi yaranması tarixi, mövzusu və vəzifələri Plan: 1.Etnopsixologiyanın bir elm kimi yaranması tarixi 2.Etnik psixologiyanın predmeti 3.Etnik psixologiyanın əsas problemləri Mənbə: (1;2;3;4;5)	2		
2	Mövzu. Etnopsixoloji tədqiqatın əsas istiqamətləri və tədqiqat metodları Plan: 1.Tədqiqatların əsas istiqamətləri: relyativizm, absolyutizm, universalizm 2.Almaniyada və Rusiyada xalqların psixologiyasının öyrənilməsi 3.Mədəniyyətlərin konfigurasiyası 4.Təməl və modal şəxsiyyət 5.Etnik psixologiyanın tədqiqat metodları Mənbə: (1;2;3;4;5)	2	2	
3	Mövzu. Şəxsiyyətin tədqiqinin etnopsixoloji problemləri Plan: 1. Şəxsiyyət əlamətləri: universalıq və ya spesifiklik. 2. Norma və patologiya problemi. 3. Mədəniyyətin tənzimləyici funksiyası. 4. Günah və utanc sosial nəzarətin mexanizmləri kimi. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
4	Mövzu. Sosializasiyasının müqayisəli mədəni tədqiqi Plan: 1.Sosializasiya anlayışı və sosializasiyanın əhəmiyyəti 2.Sosializasiya prosesi və onun quruluşu 3.Sosializasiyanın sosial-psixoloji effektləri 4.Şəxsiyyətin sərvət meylinin formalaşması Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
5	Mövzu. Mədəniyyət və cəmiyyətin mənəvi birliyi Plan: 1.Mədəniyyətin mahiyyəti. Onu müəyyənləşdirmə cəhdləri 2. Sosiologiyada mədəniyyətin formalaşması	2	2	

	3. Filosofların, antropoloqların, tarixçilərin mədəniyyət haqqında söylədikləri fikirlər 4. D.Bidney tərəfindən mədəniyyət anlayışına aid təsəvvürlərdəki səhv cəhətləri təsnifatlandıraraq qruplaşdırması 5. Mədəniyyət probleminin prinsipial müddəaların müəyyənləşdirilməsi. 6. Cəmiyyətin və mədəniyyətin diferensiyası Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)			
6	Mövzu. Milli mədəniyyət və etnik problemlər Plan: 1. Mədəniyyət anlayışı, onun tənzimləyici funksiyası. 2. Mədəniyyət və davranış. 3. Mədəniyyət və təfəkkür 4. Mədəniyyət və emosional sfera 5. Mədəniyyət və şəxsiyyət 6. Mədəniyyət və psixi sağlamlıq 7. Etnik problemlər. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
7	Mövzu. Etnomədəni muxtariyyətin strukturu və funksiyaları, davranışın tənzimlənməsinin mədəni mexanizmləri. Plan: 1. E.Dürkheymin normativ əxlaqi nəzəriyyəsi 2. Hüquqi dəyərlər. XX əsrdə hüquqi dəyərlərin iyerarxiyası 3. Millətlər və milli birliklər arasında münasibətləri müəyyən edən hüquqi dəyərlər 4. Sosial təşkilatlar və qruplar arasında münasibətləri şərtləndirən hüquqi dəyərlər 5. Sosial təbəqələr arasındakı münasibətləri şərtləndirən dəyərlər 6. "İnsan-cəmiyyət" sistemindəki münasibətləri şərtləndirən hüquqi dəyərlər 7. Dəyərlərin mədəni və sosial ideyalarla bağlılığı 8. Mədəniyyətin strukturu onun funksiyaları ilə bağlılığı. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
8	Mövzu: Sosiomədəni tolerantlıq və həmrəylik, mədəni relyativizm. Plan: 1. Tolerantlıq anlayışı. 2. V.A. Tişkov görə tolerantlığın strukturu. 3. Sosiomədəni tolerantlığın komponenti. 4. Sosiomədəni həmrəyliyin tipi. 5. Entiklərarası həmrəyliyin formalaşması. 6. Sosiomədəni həmrəyliyin təsnifatı. 7. Entik həmrəyliyin əlamətləri. 8. Sosiomədəni indentivliyin və tolerantlığın formalaşması. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
9	Mövzu: Etnik stereotiplər, yönümlər və onların təzahür xüsusiyyətləri . Plan: 1. Sosial stereotiplər haqqında. 2. Şəxsiyyətin yönəlişləri . 3. Etnik stereotip. Etnik yönümlər. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
10	Mövzu. Etnik özünüdərk və özünüqiymətləndirmə, etnik identikliyin xüsusiyyətləri Plan: 1. Etnik özünüdərk və özünüqiymətləndirmənin mahiyyəti 2. Etnik identiklik 3. Etnik identikliyin formalaşması mərhələləri. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
11	Mövzu. Etnik milli hisslər, adət və ənənələr Plan: 1. Etnik milli hisslərin mahiyyəti. 2. Etnik milli hisslərin formalaşmasına təsir edən amillər. 3. Etnik adət-ənənələrin hisslərlə qarşılıqlı əlaqəsi. 4. Etnik adət və ənənələrin psixoloji mahiyyəti. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
12	Mövzu. Etnik konfliktlər və onların törənmə səbəbləri haqqında. Plan: 1. XX əsrin ikinci yarısında etnik dirçəliş a) müasir dövrün etnik paradoksu b) müasir dünyada etnik identikliyin artmasının psixoloji səbəbləri	2	2	

	- Etnik münaqişələrin tərfi və təsnifatı - Etnik münaqişələr necə yaranır - Etnik münaqişələr necə cərəyan edir - Etnik münaqişələrin tənzimlənməsi Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)			
13	Mövzu. Etnik-milli xarakterlər Plan: - Milli xarakter anlayışının mahiyyəti. - Milli xarakterin interpretasiyasına olan yanaşmalar. - Etnik-milli xarakterin təzahür xüsusiyyətləri. - Ayrı-ayrı xalqların etnik-milli xarakter xüsusiyyətləri. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
14	Mövzu. Mədəniyyətdə millilik və beynəlmiləçilik Plan: - Mədəniyyətin spesifik, xüsusi və ümumi qanunları - Milli mədəniyyətin xüsusiyyətləri - Xalqın millət kimi formalaşması - Beynəlmiləçilik prinsiplərin mahiyyəti - Mədəniyyətin milli xüsusiyyətləri ilə beynəlmilə mahiyyəti arasındakı vəhdət - Milli hisslərin, milli xarakterlərin adət-ənənələrdə təzahür etməsi Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
15	Mövzu. Azərbaycan mədəniyyəti Plan: - Azərbaycanın maddi mədəniyyəti tarixi - XIX əsrin II yarısından başlayaraq Azərbaycan ərazisinin tədqiqi zamanı mədəniyyət sərvətlərinin talanması - Azərbaycanda "Azərbaycan Arxeoloji Komitəsi" və arxeoloji xəritənin yaranması - Maddi-mədəniyyət abidələrinin xronoloji qruplaşdırılması və onların növləri - Qədim və orta əsrlər tarixi abidələri. "Avesta" abidəsi, "Orxon-Yenisey" abidəsi, "Kitabi Dədə Qorqud" abidəsi. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
16	Mövzu: "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanlarında etnik-psixoloji xüsusiyyətlərin inikası Plan: "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanları xalqımızın etnik-psixoloji xüsusiyyətlərini əks etdirən mənbə kimi. "Kitabi-Dədə Qorqud" da etnik özünüdərkətmənin xüsusiyyətləri. "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanlarında etnik xarakter və şəxsiyyət tiplərinin inikası. "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanlarında adət-ənənələrin, etnik hisslərin inikası. "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanlarında etnik stereotip və yönümlərin inkişafı. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
17	Mövzu: Ədəbi-bədii irsimizdə etnik psixoloji xüsusiyyətlərin inikası. Plan: - XIX əsrin sonu- XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan xalqının ictimai həyatında baş verən dəyişikliklər. - M.Ə.Sabirin "Molla Nəsrəddin" jurnalında fəaliyyətinin xalqın düşüncə və tərəkürünün inkişafında rolu. "Molla Nəsrəddin" jurnalında etnik özünüdərk və özünüqiymətləndirmənin inikası. - Bakıxanov irsində etnik-psixoloji problemlərin inikası. - C.Məmmədquluzadə irsində etnik-psixoloji xüsusiyyətlərin inikası haqqında. - S.Ə.Şirvani irsində etnik-psixoloji xüsusiyyətlərin inikası. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
18	Mövzu: Azərbaycan xalqının etnik-psixoloji xüsusiyyətləri. Plan: - İslama qədərki I dövr. - İslamdan sonrakı, orta əsrləri əhatə edən II dövr. - Rusların Azərbaycana gəldiyi və istila etdiyi III dövr (XIX əsrin əvvəllərindən 1920-ci il, sovet hakimiyyətinin qurulmasına qədər) . 1920-1991-ci illəri əhatə edən sovet hakimiyyəti illəri (IV dövr).	2	2	

	5. Azərbaycanın müstəqillik qazanmasından sonrakı müasir dövr (V dövr) 6. Azərbaycanlılara xas olan müsbət və mənfi keyfiyyətlər. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)			
19	Mövzu. Dünya mədəniyyəti. Plan: 1.Şumer-Akkad mədəniyyəti. 2.Qədim Misir mədəniyyəti. 3.Hind mədəniyyəti. 4.Çin mədəniyyəti. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
20	Mövzu: Müxtəlif xalqların etnik psixoloji xüsusiyyətləri . Plan: 1. Müxtəlif xalqların etnik psixoloji xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi zəruriliyi. 2. İngilis xalqının etnik psixoloji xüsusiyyətləri. 3. Fransız xalqının etnik psixoloji xüsusiyyətləri. 4. Amerika xalqının etnik psixoloji xüsusiyyətləri. 5. Yapon xalqının etnik psixoloji xüsusiyyətləri. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
21	Mövzu. Sosial-iqtisadi şəraitdə baş verən dəyişikliklər və yeni psixoloji problemlər. Plan: 1. Keçid dövrünün sosial-psixoloji problemləri. 2. Qloballaşma və onun sosial-psixoloji təhlili. 3. Transformasiya. 4. Sosial qeyri-bərabərlik. 5. İnsan haqları və azadlıqları. 6. Geosiyasət və etnosiyasət. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2		
22	Mövzu. Azərbaycan mədəniyyətinin xaricdə tədbiqi məsələləri. Plan: 1.Azərbaycan xalqının dünya mədəniyyətində öz dəstixəti ilə seçilməsi. 2.Xalqımızın mənəvi intellektual elmi potensialı. 3.Azərbaycan mədəniyyətinin xaricdə təbliğində dövlət başçımızın xarici ölkələrə etdiyi diplomatik səfərlər. 4.İncəsənətin siyasi mənəvi və bədii təbliğatda həlledici yeri. 5.Azərbaycanın musiqi sənətinin xaricdə təbliği. 6.Azərbaycan Res. "Millətlərarası "multikulturalizm ili" haqqında. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	2	2	
23	Mövzu. Azərbaycan mədəniyyətinin xaricdə tədbiqi məsələləri. Plan: 1.İncəsənətin siyasi mənəvi və bədii təbliğatda həlledici yeri. 5.Azərbaycanın musiqi sənətinin xaricdə təbliği. 6.Az.Res. "Millətlərarası "multikulturalizm ili" haqqında. Mənbə: (1; 2; 3; 4; 5)	1		
	Cəmi:75 saat	45s.	30 s.	

XI. Fənn üzrə tələblər: Etnopsixologiya fənni haqqında biliklərə yiyələnən tələbə üçün cəmiyyətdə şəxsiyyətlərarası mədəni münasibətlərin şəxsiyyətin formalaşmasına təsirini müəyyənləşdirmək asanlaşır. Etnopsixologiya haqqında müvafiq biliklərə yiyələnməklə, mədəni müxtəlifliyi, mədəniyyətin mahiyyətini, cəmiyyətin və mədəniyyətin diferensiasiyasını, mədəniyyətin sintetik forması:adət, ənənənin formalaşmasını şərtləndirən mexanizmlər, etnik xarakteri, etnik konfliktləri və s. təhlil etməyi bacarmalıdır. Şəxsiyyətin formalaşmasında etnik xüsusiyyətlərin və mədəniyyətin rolunu analiz edilməlidir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Etnopsixologiyanın aktual problemləri, əsas sahələri və tədqiqat metodları haqqında biliklər mənimsənilir;
- Mədəniyyət psixologiyasının psixoloji elmlər sistemində yeri və inkişaf tarixi mərhələlərinə dair biliklər öyrənilir;
- Milli mədəniyyət" termininin tədbiqi araşdırılır;
- Dini subkultura, peşə subkultura. Cəmiyyətin həyatında etnomədəni muxtariyyətin yeri öyrənilir;
- Mədəniyyət üsulları tədqiq edilir;
- Etnik münasibətlər və etnik konfliktlər tədqiq edilir;
- Azərbaycanın etnomədəni tarixi, maddi mədəni inkişafı haqqında məlumat mənimsənilir.

XIII. Fənn üzrə imtahan sualları

1. Etnopsixologiyanın bir elm kimi yaranması tarixi, predmeti və əsas problemləri
2. Tədqiqatların əsas istiqamətləri: relyativizm, absolyutizm, universalizm

3. Almaniya və Rusiyada xalqların psixologiyasının öyrənilməsi
4. Mədəniyyətlərin konfigurasiyası
5. Təməl və modal şəxsiyyət
6. Etnik psixologiyanın tədqiqat metodları
7. Şəxsiyyət əlamətləri: universallıq və ya spesifiklik.
8. Norma və patologiya problemi.
9. Mədəniyyətin tənzimləyici funksiyası.
10. Günah və utanc sosial nəzarətin mexanizmləri kimi.
11. Sosializasiya anlayışı və sosializasiyanın əhəmiyyəti
12. Sosializasiya prosesi və onun quruluşu
13. Sosializasiyanın sosial-psixoloji effektləri
14. Şəxsiyyətin sərvət meylinin formalaşması
15. Mədəniyyətin mahiyyəti. Onu müəyyənləşdirmə cəhdləri
16. Sosiologiyada mədəniyyətin formalaşması
17. Filosofların, antropoloqların, tarixçilərin mədəniyyət haqqında söylədikləri fikirlər
18. D.Bidney tərəfindən mədəniyyət anlayışına aid təsəvvürlərdəki səhv cəhətləri təsnifatlandıraraq qruplaşdırması
19. Mədəniyyət probleminin prinsipial müddəaların müəyyənləşdirilməsi.
20. Cəmiyyətin və mədəniyyətin diferensiyası
21. Mədəniyyət anlayışı, onun tənzimləyici funksiyası.
22. Mədəniyyət və davranış.
23. Mədəniyyət və tənqidi
24. Mədəniyyət və emosional sfera
25. Mədəniyyət və şəxsiyyət
26. Mədəniyyət və psixi sağlamlıq
27. Etnik problemlər.
28. E.Dürkheymin normativ əxlaqi nəzəriyyəsi
29. Hüquqi dəyərlər.XX əsrdə hüquqi dəyərlərin iyerarxiyası
30. Millətlər və milli birliklər arasında münasibətləri müəyyən edən hüquqi dəyərlər
31. Sosial təşkilatlar və qruplar arasında münasibətləri şərtləndirən hüquqi dəyərlər
32. Sosial təbəqələr arasındakı münasibətləri şərtləndirən dəyərlər
33. Tolerantlıq anlayışı.
34. Sosiomədəni tolerantlığın komponenti.
35. Sosiomədəni həmrəyliyin tipi.
36. Sosiomədəni həmrəyliyin təsnifatı.Etnik həmrəyliyin əlamətləri.
37. Sosiomədəni identivliyin və tolerantlığın formalaşması.
38. Etnik stereotip. Etnik yönümlər.
39. Etnik özünüdərk və özünüqiymətləndirmənin mahiyyəti
40. Etnik identiklik. Etnik identikliyin formalaşması mərhələləri.
41. Etnik adət-ənənələrin hisslərlə qarşılıqlı əlaqəsi.
42. Müasir dövrün etnik paradoksu.
43. Müasir dünyada etnik identikliyin artmasının psixoloji səbəbləri
44. Etnik münaqişələrin tərfi və təsnifatı
45. Etnik münaqişələr yaranması, davam etmə dinamikası və tənzimlənməsi
46. Milli xarakter anlayışının mahiyyəti. Milli xarakterin interpretasiyasına olan yanaşmalar
47. Etnik-milli xarakterin təzahür xüsusiyyətləri.
48. Ayrı-ayrı xalqların etnik-milli xarakter xüsusiyyətləri.
49. Mədəniyyətin spesifik, xüsusi və ümumi qanunları
50. Milli mədəniyyətin xüsusiyyətləri. Xalqın millət kimi formalaşması
51. Mədəniyyətin milli xüsusiyyətləri ilə beynəlmillət mahiyyəti arasındakı vəhdət
52. Milli hisslərin, milli xarakterlərin adət-ənənələrdə təzahür etməsi
53. Maddi-mədəniyyət abidələrinin xronoloji qruplaşdırılması və onların növləri
54. Dünya mədəniyyəti: Şumer-Akkad və Qədim Misir mədəniyyəti.
55. Dünya mədəniyyəti: Hind və Çin mədəniyyəti.
56. Qloballaşma və onun sosial-psixoloji təhlili.Transformasiya
57. Sosial qeyri-bərabərlik. İnsan haqları və azadlıqları.
58. Geosiyasət və etnosiyasət.
59. Azərbaycan mədəniyyətinin xaricdə təbliğində dövlət başçımızın xarici ölkələrə etdiyi diplomatik səfərlər.
60. İncəsənətin siyasi mədəni və bədii təbliğatda həlledici yeri. Azərbaycanın musiqi sənətinin xaricdə təbliği.

XIV. Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları

1. Etnopsixologiyanın bir elm kimi yaranması tarixi, predmeti və əsas problemləri
2. Tədqiqatların əsas istiqamətləri: relyativizm, absolyutizm, universalizm
3. Almaniya və Rusiyada xalqların psixologiyasının öyrənilməsi
4. Mədəniyyətlərin konfigurasiyası
5. Təməl və modal şəxsiyyət

6. Etnik psixologiyanın tədqiqat metodları
7. Şəxsiyyət əlamətləri: universalıq və ya spesifiklik.
8. Norma və patologiya problemi.
9. Mədəniyyətin tənzimləyici funksiyası.
10. Günah və utanc sosial nəzarətin mexanizmləri kimi.
11. Sosializasiya anlayışı və sosializasiyanın əhəmiyyəti
12. Sosializasiya prosesi və onun quruluşu
13. Sosializasiyanın sosial-psixoloji effektləri
14. Şəxsiyyətin sərvət meylinin formalaşması
15. Mədəniyyətin mahiyyəti. Onu müəyyənləşdirmə cəhdləri

II kollokvium sualları:

1. Sosiologiyada mədəniyyətin formalaşması
2. Filosofların, antropoloqların, tarixçilərin mədəniyyət haqqında söylədikləri fikirlər
3. D.Bidney tərəfindən mədəniyyət anlayışına aid təsəvvürlərdəki səhv cəhətləri təsnifatlandıraraq qruplaşdırması
4. Mədəniyyət probleminin prinsipial müddəaların müəyyənləşdirilməsi.
5. Cəmiyyətin və mədəniyyətin diferensiasiyası
6. Mədəniyyət anlayışı, onun tənzimləyici funksiyası.
7. Mədəniyyət və davranış.
8. Mədəniyyət və tənəkkür
9. Mədəniyyət və emosional sfera
10. Mədəniyyət və şəxsiyyət
11. Mədəniyyət və psixi sağlamlıq
12. Etnik problemlər.
13. E.Dürkheymin normativ əxlaqi nəzəriyyəsi
14. Hüquqi dəyərlər.XXəsrdə hüquqi dəyərlərin iyerarxiyası
15. Millətlər və milli birliklər arasında münasibətləri müəyyən edən hüquqi dəyərlər

S/f Etnopsixologiya fənninin sillabusu “050118-Təhsildə sosial-psixoloji xidmət” ixtisası (bakalavr proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. “Pedaqogika, psixologiya və incəsənət” kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında (protokol №01) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

dos. L.Ə.Verdiyeva

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev

